

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0410197 Bökemåla

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shape-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

**LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN**

Åke Widgren

Bevarandeplan för Natura 2000-området**SE0410197 Bökemåla**

Kommun: Karlshamn

Områdets totala areal: 53,9 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2017-06-24

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2017-05-31

Markägarförhållanden:

Staten (Naturvårdsverket)

Privat (mindre samfälligheter)

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2002-01-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm**Naturtyper och arter som ska bevaras i området:**Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

7140 - Öppna mossar och kärr

9010 - Taiga

9190 - Näringsfattig ekskog

91D0 - Skogsbevuxen myr

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området. Bökemåla bidrar till uppfyllandet av miljömålen Levande skogar, Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv.

De prioriterade bevarandevärdet är barnnatskogen med stort inslag av tall samt enstaka ek och bok. Bökemåla innehåller en av de största sammanhängande barnnatskogarna i norra Blekinge. En mindre nyckelbiotop har avgränsats i områdets norra del. Fem olika sumpskogar på sammanlagt 12 hektar har registrerats i Skogsstyrelsens sumpskogsinventering. Bökemåla är naturreservat.

Beskrivning av området

Bökemåla är en mosaik av naturskogsartad tall- och blandbarrskog med inslag av ek, ekdominerad blandskog, små skogsbevuxna myrar samt en liten sjö omgiven av gungflyn. Marken utgörs delvis av blockig morän. Den bokdominerade skogen, som är klassad som utvecklingsmark mot näringsfattig bokskog, är samlad inom ett sammanhängande område i nordväst. I bokskogen finns ett betydande inslag av främst tall. De typiska arterna bokkantlav, bokvårtlav och fällmossa förekommer i området, de två förstnämnda rödlistade som nära hotad. I Bökemålas centrala del finns talldominerad barrskog som bitvis har ett stort inslag av gran. Området innehåller även tre gamla torptomter runt vilka det finns en hel del ek. Död ved förekommer rikligt i de lövträdsdominerade delarna. Vid fågelinventeringar 1974-1985 konstaterades häckning av 75 arter. Vedinsektsfaunan är översiktligt inventerad. I den bokdominerade delen har förutom flera signalarter även den rödlistade (nära hotad) arten grynig filtlav påträffats.

Vad kan påverka negativt

Skog:

- Skogsbruksåtgärder i anslutning till området kan leda till ökad fragmentering av biotoper, vilket försvårar arters spridning och kan ge ändrat mikroklimat för arter.
- Avsaknad av skogsbrand i barnnaturskogen kan bland annat innebära brist på viktiga strukturer och funktioner som nybränd ved och mark.
- Viltbete kan försvåra föryngringen av såväl tall som lövträd.

Våtmarker:

- Nydikning, eller rensning av äldre diken utanför området, eller andra ingrepp, som skulle kunna påverka områdets hydrologi.

Bevarandeåtgärder

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§).

Skydd för området:

Området är avsatt som naturreservat sedan 2001, med en skötselplan från samma år (en utvidgning skedde 2007), och skyddas enligt 7 kap 4-6 och 30 §§ miljöbalken. Reservatet är något större än Natura 2000-området. I reservatsföreskrifterna regleras naturvårdsförvaltningen, allmänhetens rättigheter och skyldigheter samt markägarens och nyttjanderättshavarens förfoganderätt över området och vad denne behöver tåla för intrång. Reservatet förvaltas av Länsstyrelsen Blekinge.

Behov av åtgärder:

Igenläggning av diken inom området, avverkning av gran i ekskog och utvecklingsmark samt frihuggning av grova, vidkroniga träd.

Inventering av områdets kärr.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**7140 - Öppna mossar och kärr**

Areal: 0,5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Runt den lilla sjön Ormagöl i Bökemålas norra del finns ett våtmarksområde som klassats som öppna mossar och kärr. Närmast gölen finns ett smalt gungfly. Närmare uppgifter om kärrets beskaffenhet saknas.

Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 0,5 hektar och området ska vara opåverkat av diken med avvattande effekt. Kärret ska vara fritt från igenväxningsvegetation som uppväxande sly samt invandrad tall, gran och björk.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet går i nuläget inte att bedöma. En inventering av typiska och karaktäristiska arter är nödvändig.

9010 - Taiga

Areal: 15,1 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I Bökemålas östra del finns ett sammanhängande område med taiga, vilken delvis består av tallskog och delvis av barrblandskog. Skogen har omfattande spår av barkborreangrepp. Gamla träd förekommer ganska allmänt, medan grova träd saknas. Död ved, bland annat som lågor, finns i måttlig mängd. Mindre hackspett, som är typisk art och rödlistad som nära hotad, förekommer i området, liksom blåmossa. Även den sistnämnda är typisk art. Bland övriga arter märks rostfläck och havstulpanlav. Stor aspticka (rödlistad som nära hotad) samt den tidigare rödlistade arten skogsgrynsnäcka har påträffats.

Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 21 hektar, varav cirka 6 hektar idag är utvecklingsmark. Skogen ska utvecklas med naturlig dynamik. Naturliga processer som åldrande och avdöende av träd leder till att rikligt med död ved finns i olika grovlekar och nedbrytningsstadier och att skogen är olikåldrig. Omvälvande störningar i form av exempelvis stormfällning och insektsangrepp kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Detta är en del av skogens utveckling. Grova träd ska förekomma rikligt. Den typiska arten blåmossa ska förekomma i en stabil population, och mindre hackspett ska häcka i området.

Inom området finns även utvecklingsmark till taiga, som består av tall, gran och björk.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott, och kommer att förbättras ännu mer när mängden död ved ökar.

9190 - Näringsfattig ekskog

Areal: 1,8 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I Bökemålas sydvästra del, i anslutning till den så kallade Lassanatomten (ett gammalt torpställe), finns ett område med näringsfattig ekskog. Området domineras av ek och bok, med inslag av gran och björk. Vidkroniga träd, med grova döda grenar, förekommer. Enstaka träd är gamla. Grova träd saknas dock. Skogen är tydligt präglad av tidigare hävd. Spår av skogsbruksåtgärder finns. Blåbärsris förekommer rikligt. Enstaka exemplar av rostfläck har noterats.

Bevarandemål

Naturtypens areal ska varas minst 1,8 hektar. Småskaliga naturliga processer, som åldrande, avdöende, omkullfallna träd och luckbildning ska påverka skogens dynamik och struktur. Ek ska utgöra ett dominerande inslag. Det ska finnas gamla träd av ek, och förnygring med nya träd som efterträdare. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Död ved ska förekomma rikligt.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet går i nuläget inte att bedöma. En inventering av typiska och karaktäristiska arter är nödvändig. Vidkroniga träd av framförallt ek bör frihuggas, och inväxande gran avvecklas.

91D0 - Skogsbevuxen myr

Areal: 7,38 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Sammanlagt fem områden inom Bökemåla utgörs av skogsbevuxen myr. De flesta domineras av tall varav en del är gamla, men även al (på socklar) och björk förekommer. I fältskiktet märks främst ängsull (rikligt), tuvull, missne (rikligt), skvattram och tranbär. Bottenskiktet domineras av vitmossor. Bland trädlevande mossor har trädporella och späd frullania noterats, och av lavar gammelgranslav och havstulpanlav. Ett par av myrarna visar spår av äldre dikningar men den aktuella påverkan av dessa är osäker. Skogen innehåller måttligt med död ved.

Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 7,4 hektar. Myrarna ska vara opåverkade av diken med avvattande effekt. Sammansättningen av karaktäristiska arter ska vara intakt. Myrarna ska vara fria från igenväxningsvegetation som uppväxande sly och invandrad gran.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott, men diken bör läggas igen så att myren får en mer naturlig hydrologi.

Dokumentation

- ArtDatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- Artportalen. www.artportalen.se (hämtat 2016-10-27).
- Baranowski, R. 1990. Översiktlig inventering av vedinsekter i naturskogsområden i Blekinge. Inventeringsrapport till Länsstyrelsen i Blekinge Län.
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2001. Beslut om bildande av naturreservatet Bökemåla i Karlshamns kommun, med tillhörande skötselplan.
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2007. Beslut om utvidgning av naturreservatet Bökemåla i Karlshamns kommun, med tillhörande skötselplan.
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2008. Basinventering av skog i skyddade områden, typiska och egna indikatorarter. Skog PC. Opublicerat material.
- Naturvårdsverket. 2011. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11.
- Naturvårdsverket. 2012. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11.
- Olsson, M. 1987. Artlista och häckningsindicier för observerade fåglar i Bökemåla 1974 – 1985. Inventeringsrapport till Länsstyrelsen i Blekinge Län.
- Skogsstyrelsen. 1995. Nyckelbiotop. Ärendebeteckning: N 6818-1995.
- Skogsstyrelsen. 1995. Sumpskog. ObjektID: 030499101, 030499102, 030499103 (3 delobjekt).

Bilagor

Bilaga 1. Områdeskarta.

